

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 57/2016(2))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΜΕΓΑ»

Ημερομηνία Απόφασης: 11 Μαΐου, 2016

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Τίτου Κολώτα, Σπυρούλας Χριστοδούλου και Σεργίου Ποΐζη, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του οργανισμού πιθανές παραβάσεις των **Άρθρων 26-(1)(β), 26-(1)(δ) και 29(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015 και των **Κανονισμών 21(1), 21(4), 21(5), 21(6) και 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν τα εξής:

Άρθρο 26-(1): Οι εκπομπές κάθε αδειούχου τηλεοπτικού ή ραδιοφωνικού οργανισμού πρέπει να διέπονται από τις αρχές –

(β) της ψηλής ποιότητας

(δ) της διαφύλαξης της ποιότητας της γλώσσας.

Άρθρο 29(1): Οι τηλεοπτικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να διασφαλίζουν ότι οι εκπομπές τους δεν περιλαμβάνουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως προγράμματα που περιέχουν πορνογραφικές σκηνές ή σκηνές αδικαιολόγητης βίας.

Κανονισμός 21(1): Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα, ώστε οι εκπομπές να ευρίσκονται στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.

Κανονισμός 21(4): Οι σταθμοί λαμβάνουν μέτρα για τήρηση των γενικά παραδεκτών κανόνων της ευπρέπειας και της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και το πλαίσιο της εκάστοτε εκπομπής. Ιδιαίτερη μέριμνα επιβάλλεται στα προγράμματα που μεταδίδονται σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούν ανήλικοι.

Κανονισμός 21(5): Οι σταθμοί έχουν την ευθύνη να διασφαλίζουν ότι οι τηλεθεατές ή ακροατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

Κανονισμός 21(6): Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

Κανονισμός 22(1): Με βάση τα κριτήρια που αναφέρονται στους παρόντες Κανονισμούς δίνονται προειδοποιήσεις σχετικά με τη φύση της εκπομπής, είτε αυτή βρίσκεται χρονικά εντός της οικογενειακής ζώνης είτε εκτός. Η προειδοποίηση αυτή έχει τρεις μορφές –

(α) Γραπτή προειδοποίηση στον ημερήσιο τύπο και στα ραδιοτηλεοπτικά περιοδικά.

(β) ακουστική (λεκτική) πριν από την έναρξη της εκπομπής.

(γ) οπτική, με οπτική ένδειξη κάθε δέκα λεπτά στο κάτω αριστερό μέρος της οθόνης ως εξής:

(i) (K) σε παρένθεση χρώματος πράσινου για προγράμματα κατάλληλα για γενική παρακολούθηση.

(ii) (12) σε παρένθεση χρώματος κίτρινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δώδεκα ετών.

(iii) (15) σε παρένθεση χρώματος μπλε για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαπέντε ετών.

(iv) (18) σε παρένθεση χρώματος κόκκινου για προγράμματα ακατάλληλα για άτομα κάτω των δεκαοχτώ ετών.

(v) (A) σε παρένθεση για προγράμματα έντονου ερωτικού περιεχομένου.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **16.3.2016** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση, που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένου και του γραπτού υπομνήματος σας, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε, όπως αποστείλετε γραπτώς τις θέσεις σας για σκοπούς μετριάσμού της κύρωσης.

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1-8:

1. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», το οποίο δεν διεπόταν από τις αρχές της ψηλής ποιότητας κατά παράβαση του **Άρθρου 26-(1)(β)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015.

Συγκεκριμένα κατά τη διάρκεια του εν λόγω προγράμματος, που αποτελείται από σπονδυλωτά σκετσάκια σατιρικού χαρακτήρα, σχετικά με την κοινωνική και πολιτική ζωή του τόπου, μεταδόθηκαν μεταξύ άλλων, και τα πιο κάτω:

Ένας πατέρας κάθεται στον καναπέ με τον γιο του και κάνουν την εξής συζήτηση:

- Παπάκη, παπάκη, παπάκη, παπάκη...
- Ε!
- Να σου πω κάτι;

- Μμμ.
- Η μάμμα λαλεί ότι το μποξεράκι σου εν όπως την τυχερή σακκούλλα.
- Γιατί;
- Ότι πάντα περιμένεις ότι εννά εύρεις το μεγάλο δώρο τζιαι μόνο μασκαραλλίκκια βρίσκεις.
- (Γελούν ταυτόχρονα) Να πάεις να πεις της μάνας σου ότι το σουτιέν της εν όπως τα τσιπς.
- Δηλαδή;
- Αννοίεις το σακκούλλιν τζιαι τα μισά λείπουν.
- (Γελούν ταυτόχρονα) Χεχεχεχε!

Σε ένα ακόλουθο σκετς, μεταξύ ενός ηλικιωμένου και της συζύγου του ακούγεται ο εξής διάλογος στο κρεβάτι:

- Γιωρκούλλα! Α, Γιωρκούλλα!
- Εεεε!
- Ρα γαδάρα! Εξίασες να μου βάλεις χογλαστό νερό μες την πουγιόττα.
- Μα ποιαν πουγιόττα ρε;
- Τούτην ρα!
- Ρε, μα εννά ππέσεις;
- Όι, εννά χορέψω ζούμπα!
- Αααα, εκατάλαβα το υπονοούμενο σου. Εννά ππέσεις για να 'ρτω να κάμουμε σεξ, α; Μέεεεσα!
- Μα, εγιώ ρα;
- Χέλεις να φέρουμε τζι άλλους Κοκή μου; Γουστάρω! Μέεεεσα!
- Ρα, για να τζοιμηθώ, ρα!
- Να τζοιμηθείς; Ένα λεπτό πόμεινε!
- Πού εννα πάεις;

- *Εννά πάω στο γουμά να φέρω τες όρνιθες δαμέ να τζοιμηθείτε μαζί.*
- *Ρε, μας χωραπτεύκεις με, ρα;*
- *Εγώ σε χωραπτεύκω ρε σιλλόπελλε οζά εσού; Που μου λαλείς ότι εννά ππέσεις που η ώρα έξι;*
- *Ρα! Εγώ ήρτα να τζοιμηθώ. Εν ήβρα χογλαστό νερό μες την πουγιόττα τζαι είπα σου το. Ίντα θέλεις να βκαίνεις που πάνω ρα;*
- *Θέλεις να βκω που πάνω; Μέεεεσα!*
- *Μα, ίντα που λαλείς ρα;*
- *Άκου να σου πω, αν μεν σου αρέσκει να πάεις να φέρεις μια δούλα να σε ζισκατίζει βρομόσογιο!*
- *Εννά φέρω ρα!*
- *Φέρε!*
- *Πούσια πάω;*
- *Μα ίντα μπο να φέρεις;*
- *Οικιακή βοηθό!*
- *Τζιαι πολλά καλά εν να κάμεις! Γιατί άκου να σου πω: Εγώ είμαι μια κοπέλλα. Κοπελλάρα!*

Ακολουθούν διάφορα άλλα σκετς, ώσπου διαδραματίζεται ένα καινούριο με τίτλο «Οι Κουμπάροι», κατά τη διάρκεια του οποίου μία σύζυγος συνομιλεί με τον κουμπάρο της, ο οποίος προσπαθεί να την πείσει να έρθει σε σεξουαλική επαφή μαζί του ενόσω λείπει ο άντρας της, έναντι ενός χρηματικού ποσού. Αυτή δέχεται. Η σκηνή διακόπτεται, το πρόγραμμα συνεχίζεται με εμβόλιμο σκετσάκι διαφορετικού περιεχομένου, ώσπου επανερχόμαστε στο προκείμενο. Η σκηνή αρχίζει με τον κουμπάρο να σηκώνει τα παντελόνια του, ενώ ακολουθεί ο εξής διάλογος:

- *Όι κουμέρα μου, ήταν πολλά καλό σήμερα!*
- *Νομίζεις! Άτε λλίο γλήορα γιατί εν να έρτει ο Τάκης τζιαι αν μα έβρει τζιαι τους δκνο δαμέ, θα θυμώσει!*
- *Ναι, ναι, Παναΐα μου!*
- *(Του γνέφει να την πληρώσει!)*

- *Εσείς δίκαιο. Ορίστε.*
- *Είκοσι ευρώ;*
- *Τώρα να δω αν έχει τζι άλλα... Εφάνης τυχερή, έλα.*
- *Κοσπέντε;*
- *Ε, κουμέρα, εν τζιαι κρατώ άλλα μαζί μου.*
- *Έκατσες μου την!*
- *(Περήφανα) Ό, τι μπορεί ο καθένας!*

2. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», το οποίο δεν διαφύλαττε την ποιότητα της γλώσσας κατά παράβαση του **Άρθρου 26-(1)(δ)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015.

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

3. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», κατά τη διάρκεια του οποίου μεταδόθηκε λεκτικό υλικό που ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τη σωματική, την πνευματική ή την ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, κατά παράβαση του **Άρθρου 29(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015.

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

4. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», το οποίο δεν βρισκόταν στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή (του ραδιοφώνου) και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας κατά παράβαση του **Κανονισμού 21-(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

5. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», κατά τη διάρκεια του οποίου δεν τηρήθηκαν οι γενικά παραδεκτοί κανόνες της ευπρέπειας και

της καλαισθησίας στη γλώσσα και στη συμπεριφορά, ιδιαίτερα εφόσον αυτό μεταδόθηκε σε χρόνο κατά τον οποίο ενδεχομένως να παρακολουθούσαν ανήλικοι, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21-(4)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

6. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», χωρίς ο οργανισμός να διασφαλίσει ότι οι τηλεθεατές είναι πάντοτε ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν κατά παράβαση του **Κανονισμού 21-(5)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

7. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», χωρίς ο σταθμός να εξασφαλίσει ότι αυτό είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών, κατά παράβαση του **Κανονισμού 21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

8. Στις **22.1.2016**, μεταξύ των ωρών **19:40 – 20:20** (εντός οικογενειακής ζώνης), μεταδόθηκε από τον οργανισμό το ψυχαγωγικό πρόγραμμα «**Fakate Tous**», το οποίο περιείχε λεκτικό υλικό ακατάλληλο για ανηλίκους, με αποτέλεσμα η οπτική και ακουστική προειδοποίηση (**Κ**) που δόθηκε από τον οργανισμό να μην ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του, κατά παράβαση του **Κανονισμού 22(1)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Με επιστολή του ημερομ.**9.5.2016**, οι Δικηγόροι – Νομικοί Σύμβουλοι του οργανισμού, κ.κ. Α.Κ. Αιμιλιανίδης και Κ. Κατσαρός, υπέβαλαν τις θέσεις / εξηγήσεις / απόψεις του οργανισμού (**Παράρτημα Α'**), για τους οποίους η Αρχή έχει να παρατηρήσει τα εξής:

Όσον αφορά το σημείο 2 των θέσεων του οργανισμού, στο οποίο παρατίθεται απόσπασμα της υπόθεσης *Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, Αντέννα Λίμιτεδ ν. (Αρ.1), (2009) 4 Α.Α.Δ. 296*, το οποίο πραγματεύεται το περιεχόμενο του όρου της «υψηλής ποιότητας» όπως αυτό αναφέρεται στον Κανονισμό 21(1) των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), η Αρχή δεν τον αποδέχεται και παραπέμπει τον οργανισμό ενδεικτικά, στις αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση **92/2009** Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ν. ANTENNA ΛΤΔ, απόφαση ημερομ. 30.11.2012, και στην Αναθεωρητική Έφεση **76/2007** ANTENNA ΛΤΔ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, απόφαση ημερομ. 8.2.2010. Παραθέτουμε ακολούθως, σχετικά -με το υπό αναφορά θέμα- αποσπάσματα:

- **Α.Ε.92/2009 Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ν. ANTENNA ΛΤΔ**, ημερομ. **30.11.2012**: «Με όλο τον προσήκοντα σεβασμό δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με το πρωτόδικο δικαστήριο ως προς το ότι ήταν απαραίτητο να δοθεί, στο νόμο, ορισμός του όρου «αρχές της υψηλής ποιότητας». Κατά την εκτίμηση μας αυτό το ζήτημα μπορούσε να αφεθεί από το νομοθέτη στο αρμόδιο διοικητικό όργανο και κατ' επέκταση στα δικαστήρια τα οποία είναι αρμόδια να ελέγχουν τη νομιμότητα των διοικητικών πράξεων. Δεν θεωρούμε ότι «οι αρχές της υψηλής ποιότητας», που αναγράφονται στο **άρθρο 26(1) (β)** και τον **Κανονισμό 21(1)**, και το «ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας», που αναγράφεται στον **Κανονισμό 21(6)**, ήταν όροι που δεν μπορούσαν ευχερώς να ερμηνευθούν από το αρμόδιο διοικητικό όργανο του οποίου οι αποφάσεις υπόκεινται στον αναθεωρητικό έλεγχο του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Ούτε και συμφωνούμε με την πρωτόδικη θέση ότι οι όροι αυτοί περιέχουν απεριόριστη υποκειμενικότητα που δεν συνάδει με τον καθορισμό νομικής ευθύνης και μάλιστα οiwονεί ποινικής. Εφόσον ένας Νόμος δεν κρίνεται αντισυνταγματικός ή άκυρος, θα πρέπει να εφαρμόζεται έστω και αν η εφαρμογή του είναι δύσκολη». «Ενόψει της γενικότητας των όρων που υπάρχουν στο σχετικό Νόμο και τους Κανονισμούς και της, κατά συνέπεια, ευρείας διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στην εφεσείουσα, θεωρούμε πολύ σημαντικό, η εφεσείουσα να δίνει σαφή και ακριβή αιτιολογία για τις αποφάσεις της, ώστε να μπορεί να ελέγχεται, δικαστικά, η διακριτική της ευχέρεια. Στην παρούσα υπόθεση τέτοια αιτιολογία δόθηκε.».

- **Α.Ε.76/07 ANTENNA ΛΤΔ ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου**, ημ.**8/2/2010**: «Το κατά πόσο ένα τηλεοπτικό ή ραδιοφωνικό πρόγραμμα παραβιάζει το Νόμο ή τους Κανονισμούς συνιστά θέμα που ανάγεται αποκλειστικά στην κρίση της Αρχής, η ορθότητα της οποίας όμως υπόκειται στον έλεγχο του Αναθεωρητικού Δικαστηρίου,

εφόσον βέβαια το εν λόγω Δικαστήριο, υπό την ιδιότητά του ως τελικού κριτή, κληθεί να αποφανθεί επί τούτου. **Κατά συνέπεια η κρίση ως προς την υπαγωγή γεγονότων στο Νόμο και τους Κανονισμούς εμπίπτει αποκλειστικά στην αρμοδιότητα της εφεσίβλητης Αρχής, της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου περιοριζομένης στον έλεγχο της κρίσης αυτής** (βλ. «Ο ΛΟΓΟΣ» Πολιτιστική και Πληροφοριακή Εταιρεία ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (2007) 3 Α.Α.Δ. 91). Κοντολογίς, το έργο του Δικαστηρίου περιορίζεται στη διεξαγωγή ελέγχου με αποκλειστικό στόχο τη διακρίβωση ότι η απόφαση της εφεσίβλητης Αρχής, κρινόμενη με βάση την αιτιολογία και το περιεχόμενο του φακέλου, ήταν εύλογα επιτρεπτή μέσα στα όρια της διακριτικής εξουσίας της. Κατά συνέπεια ο ορισμός εννοιών που χρησιμοποιούνται στους Κανονισμούς, όπως οι έννοιες προσωπικότητα, υπόληψη, ιδιωτικός βίος και η υπαγωγή τους στα γεγονότα της υπόθεσης, δεν εκφεύγουν του εν λόγω πλαισίου».

Με βάση τα πιο πάνω ευρήματα του Ανωτάτου Δικαστηρίου, και χρησιμοποιώντας ως κριτήριο, για την εξέταση των πιθανών παραβάσεων, την κοινή λογική και το επίπεδο ευπρέπειας του μέσου λογικού τηλεθεατή, η Αρχή δεν συμφωνεί ότι φρασεολογία/συζήτηση/σκηνές όπως τις πιο πάνω αντιπροσωπεύουν το επίπεδο της γλώσσας και συμπεριφοράς του μέσου Κύπριου, ιδιαίτερα όταν αυτές εκφράζονται μέσω της τηλεόρασης, στη διάρκεια ενός προγράμματος που προβάλλεται εντός οικογενειακής ζώνης και απευθύνεται και σε ανήλικα άτομα. Ούτε συμφωνεί πως αποτελούν ποιοτικό υλικό, κατάλληλο για γενική παρακολούθηση. Η Αρχή έχει την υποχρέωση να ενεργεί κατά τρόπο που να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών αντανakλούν το αισθητήριο του μέσου λογικού πολίτη και δεν αποδέχεται ότι το αισθητήριο αυτό συνάδει με τη χρήση λέξεων και εκφράσεων σε ένα τόσο εκχυδαϊσμένο πλαίσιο, όπως τις προαναφερθείσες. Εξάλλου, η Αρχή έχει να παρατηρήσει ότι η αυστηρότητα με την οποία οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί ελέγχουν το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους, θα πρέπει να προσαρμόζεται ανάλογα με τον χρόνο μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος και την ηλικία των ατόμων που πιθανό να το παρακολουθούν.

Όπως έχουμε επανειλημμένα τονίσει, η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα όλων σήμερα. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, οδηγίες και αποφάσεις με στόχο να προστατεύσουν τα παιδιά.

Στην κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης, θέλοντας να προστατεύσει τα παιδιά από προγράμματα μη κατάλληλα για παρακολούθηση, όπως προγράμματα που περιέχουν σκηνές σωματικής ή ψυχολογικής βίας, ερωτικές σκηνές, σκηνές που ενδέχεται να βλάψουν ή να φοβίσουν τα παιδιά καθώς επίσης οπτικό, λεκτικό ή θεματολόγιο ακατάλληλο για ανηλίκους, θέτει περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο των

προγραμμάτων που μπορούν να μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης σε ώρες που παρακολουθούν και ανήλικοι, και οι σταθμοί οφείλουν να σέβονται αυτούς τους περιορισμούς.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης στο κάθε σπίτι, επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση προς τους τρόπους και κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας, από τις **5:30** το πρωί μέχρι τις **9:00** ή **10:00** το βράδυ, που ορίζεται ως οικογενειακή ζώνη. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο κάθε εκπομπής επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, ως το αρμόδιο ρυθμιστικό όργανο για θέματα ραδιοτηλεόρασης, έχει την ευθύνη και υποχρέωση να διασφαλίζει ότι τα προγράμματα που μεταδίδονται από τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς βρίσκονται εντός του νομικού πλαισίου που ορίζουν οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμοι του 1998 μέχρι 2015 και οι περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμοί του 2000 (Κ.Δ.Π 10/2000). Στην παρούσα υπόθεση, εξετάζεται για πολλοστή φορά το θέμα της μετάδοσης από τον οργανισμό ενός προγράμματος με λεκτικό υλικό το οποίο ήταν ακατάλληλο για ανηλίκους, ακατάλληλο για το χρόνο προβολής του, που δεν διεπόταν από την αρχή της υψηλής ποιότητας και που δεν ευρισκόταν στο ποιοτικό επίπεδο που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας. Επομένως, είναι θέση μας ότι, ο οργανισμός ο οποίος μετέδωσε το εν λόγω πρόγραμμα θα πρέπει να αντιμετωπίσει το όλο θέμα με σοβαρότητα, συνέπεια και ευαισθησία ώστε να συμμορφώνεται με το νομικό πλαίσιο που αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς και να ανταποκρίνεται με σεβασμό στις επικρατούσες αντιλήψεις της σημερινής κυπριακής κοινωνίας.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό υπ' αριθμόν **3** των Δικηγόρων του οργανισμού, ότι «οι φράσεις που αναφέρονται πρέπει να ιδωθούν κάτω από το πρίσμα μιας σατιρικής εκπομπής» και ότι «θα ήταν παράλογο και έξω από κάθε έννοια ελευθερίας της έκφρασης και έξω από τον σκοπό του νόμου η απαγόρευση αναφοράς σε πάρα πολύ συνηθισμένες λέξεις και φράσεις της κυπριακής καθομιλουμένης», η Αρχή θα ήθελε να αναφέρει στον οργανισμό ότι μία σατιρική εκπομπή δεν έχει το ακαταλόγιστο, και ως εκ τούτου δεν νομιμοποιείται ούτε δικαιολογείται να καταφεύγει σε χυδαιότητες προκειμένου να προκαλέσει τον γέλωτα. Υπάρχουν πολλοί τρόποι να σατιρίσεις μία κατάσταση, ακόμη και με υπερβολικό τρόπο - καθώς ισχυρίζονται οι Δικηγόροι του οργανισμού, χωρίς κατ' ανάγκη να γίνονται αναφορές και υπαινιγμοί σε «ομαδικό σεξ», σε «μεγέθη γεννητικών οργάνων» και ανάλογες απαράδεκτες καταστάσεις λαμβάνοντας υπόψη τους γενικά παραδεκτούς κανόνες της ευπρέπειας, της καλαισθησίας στη γλώσσα και τη συμπεριφορά, δεδομένου του είδους και του πλαισίου της εν λόγω εκπομπής.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης επ’ ουδενί επιθυμεί να σταθεί τροχοπέδη στην ελευθερία της έκφρασης. Τουναντίον, είναι σθεναρός υποστηρικτής αυτής, όταν αυτή ασκείται στα πλαίσια που επιτρέπει η ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και η ώρα μετάδοσης του εκάστοτε προγράμματος. Το επιχείρημα των Δικηγόρων του οργανισμού ότι απομονώνονται καθημερινές λέξεις της κυπριακής αργκό, δεν γίνεται αποδεκτό. Η Αρχή ουδέποτε κρίνει τη χρήση των λέξεων απομονωμένα. Τις κρίνει στο πλαίσιο του περιεχομένου του εκάστοτε σκετς, τις κρίνει στο ευρύτερο πνεύμα που θέλει να μεταδώσει ο συγγραφέας με τη χρήση τους και στη γενικότερη συμπεριφορά και αισθητική που προτάσσει η συγκεκριμένη σκηνή, στο συγκεκριμένο πρόγραμμα στη συγκεκριμένη ώρα μετάδοσης. Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα υπό αναφορά σκετς του εν λόγω προγράμματος το καθιστούν ακατάλληλο για παρακολούθηση τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Η Αρχή κρίνει ως ατυχή τη σύγκριση της σάτιρας του προγράμματος “Fakate Tous” με την ποιότητα της σατιρικής γραφής σε αρχαία ελληνικά συγγράμματα, καθώς επίσης κρίνει ως ατυχή τη σύγκριση αρχαίων, διαχρονικών Ελλήνων κωμωδών με τον κ. Λαζόπουλο και τον κ. Σεφερλή όπως προβάλλεται, μεταξύ άλλων, ως ισχυρισμός υπ’ αριθμόν **4**, στην επιστολή των Δικηγόρων του οργανισμού και δεν θα υπεισέλθει σε περαιτέρω φιλολογική συζήτηση επί του συγκεκριμένου επιχειρήματος. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης θα ήθελε να αναφέρει επίσης, πως δεν δύναται να κάνει εκπτώσεις στην εφαρμογή της Νομοθεσίας χάριν της υψηλής τηλεθέασης ενός προγράμματος. Η Αρχή σαν Διοικητικό Όργανο ασκεί έλεγχο, έτσι ώστε όλες οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων οι οποίες μεταδίδονται από παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων που υπάγονται στη δικαιοδοσία της Δημοκρατίας, να τηρούν τη Ραδιοτηλεοπτική Νομοθεσία και Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει αυτού.

Σχετικά με τους συμπληρωματικούς ισχυρισμούς περί υψηλής ποιότητας του επίδικου προγράμματος, όπως αυτοί παρατίθενται στην επιστολή των Δικηγόρων του οργανισμού, στην παράγραφο **6**, και συγκεκριμένα όσον αφορά τον ισχυρισμό ότι το εν λόγω πρόγραμμα διαπνέεται από «σκωπτικό ύφος», το οποίο είναι «ίδιον των σατιρικών εκπομπών... που έχει σκοπό να διασκεδάσει τον τηλεθεατή και να τον κάνει να γελάσει και να αντικρίσει τα προβλήματα της ζωής με ένα πιο χαρούμενο τρόπο», η Αρχή δεν τον αποδέχεται. Η Αρχή δεν μπορεί να αποδεχτεί ότι η θεματολογία του εν λόγω προγράμματος, όπως αυτό μεταδόθηκε στις **22.1.2016** και αφορούσε σε ένα γιο που συζητούσε με γλαφυρότητα τις σεξουαλικές επιδόσεις των γονιών του, καθώς επίσης σε μία γριά που επιθυμούσε ερωτικό τρίγωνο με τον άντρα της, και τέλος σε έναν κουμπάρο που πλήρωνε την κουμπάρα του για έρωτα, ότι αποτελούν τυπικά «προβλήματα της καθημερινότητας. Η δε γλωσσική και τηλεοπτική προσέγγιση των εν λόγω «προβλημάτων», μόνο «σκωπτική» δεν μπορεί να χαρακτηριστεί.

Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό υπ' αριθμόν 7 της επιστολής των Δικηγόρων του οργανισμού, ήτοι «...οι υπαινιχτικοί χιουμοριστικοί διαλόγοι που είναι ευρύτατα διαδεδομένοι σε σατιρικές εκπομπές χωρίς τίποτε που να μπορεί να προξενήσει σοβαρή βλάβη σε ανήλικους που τυχόν θα παρακολουθήσουν τη σατιρική εκπομπή», η Αρχή τον απορρίπτει. Σκοπός του νομοθέτη είναι να προστατεύσει τα παιδιά από ακατάλληλο για αυτά οπτικοακουστικό υλικό, είτε αυτό θα βλάψει τη σωματική, την πνευματική και την ηθική ανάπτυξη τους στο μέγιστο είτε στο ελάχιστο. Εν πάση περιπτώσει, έχει επανειλημμένα υποδειχθεί από την Αρχή ότι οι τηλεοπτικοί οργανισμοί επιβάλλεται να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα προγράμματα που μεταδίδουν, κυρίως τις ώρες που παρακολουθούν ανήλικοι, προκειμένου να μη στιγματίσουν ανεπανόρθωτα την παιδική ψυχή δημιουργώντας και προβάλλοντας λανθασμένα κοινωνικά πρότυπα. Πολυάριθμες έρευνες καταδεικνύουν το σημαντικό ρόλο που κατέχει η τηλεόραση στη ζωή των παιδιών (Livingston & Bovill, 1999) και την επίδραση που έχει στην κοινωνική τους συμπεριφορά, αφού αποτελεί εργαλείο για ερμηνεία και κατανόηση της κοινωνίας και διαμορφώνει τη συνείδηση και την εμπειρία τους (Pine & Nash, 2002). Η επιρροή που μπορεί να ασκήσει στα παιδιά η τηλεόραση, είναι από τα θέματα που έχουν μελετηθεί περισσότερο στις κοινωνικές επιστήμες (Bertrand, 2003:37). Ορισμένες «δίοδοι» που χρησιμοποιούνται στην καθημερινή ζωή της τηλεόρασης είναι πιθανό να παρέχουν ένα χρήσιμο μέσο για τη διαμόρφωση των δράσεών τους (Παπαθανασόπουλος, 1999: 36).

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών απόψεων του οργανισμού για σκοπούς επιβολής κυρώσεων κρίνει και αποφασίζει όπως επιβάλει στον οργανισμό τις εξής κυρώσεις:

Για τις παραβάσεις που έγιναν στις **22.1.2016, την κύρωση της Σύστασης** ως αναφέρεται πιο κάτω:

- Για την παράβαση του άρθρου **26(1)(β) (υποστοιχείο 1)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015, την κύρωση της **Σύστασης**.
- Για την παράβαση του άρθρου **26(1)(δ) (υποστοιχείο 2)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015, την κύρωση της **Σύστασης**.
- Για την παράβαση του άρθρου **29(1) (υποστοιχείο 3)**, των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμων του 1998 μέχρι 2015, την κύρωση της **Σύστασης**.

- Για την παράβαση του κανονισμού **21(1)** (**υποστοιχείο 4**), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), την κύρωση της **Σύστασης**.
-
- Για την παράβαση του κανονισμού **21(4)** (**υποστοιχείο 5**), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), την κύρωση της **Σύστασης**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **21(5)** (**υποστοιχείο 6**), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), την κύρωση της **Σύστασης**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **21(6)** (**υποστοιχείο 7**), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), την κύρωση της **Σύστασης**.
- Για την παράβαση του κανονισμού **22(1)** (**υποστοιχείο 8**), των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000), η Αρχή δεν επιβάλλει οποιαδήποτε κύρωση, λόγω ομοιότητας των γεγονότων και συστατικών στοιχείων της παρούσας παράβασης με εκείνα του **υποστοιχείου 4** στο οποίο έχει ήδη επιβληθεί κύρωση.

Η Αρχή καλεί τον οργανισμό να είναι πιο προσεκτικός στο μέλλον, καθώς στην περίπτωση που τυχόν θα υποπέσει σε παρόμοιας φύσεως παραβάσεις, δεν θα επιδείξει την ίδια επιείκεια.

Χ.Κ

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)

Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου